

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 4 - Odszkodowanie

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody przez sprawcę przestępstwa? (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)

Ofiara może dochodzić odszkodowania/zadośćuczynienia od sprawcy, wytaczając powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym. Postępowanie takie należy wytoczyć przed wszczęciem postępowania przygotowawczego. Organy sądowe mają obowiązek pouczyć ofiarę o tym prawie. Powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym można zgłosić ustnie do protokołu albo pisemnie. Powód cywilny musi jednak określić dochodzone odszkodowanie/zadośćuczynienie oraz wskazać przestępki i dowody na poparcie swojego roszczenia.

Stosowny pozew można wnieść do prokuratury albo do sądu orzekającego co do istoty sprawy.

Orzeczenie sądu będzie również obejmowało odszkodowanie/zadośćuczynienie zasądzone przez sąd od sprawcy.

Jeżeli ofiara nie wytoczyła powództwa adhezyjnego w postępowaniu karnym, może nadal wytoczyć odrębne powództwo odszkodowawcze przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

W przypadku wydania przez sąd wyroku zasądającego odszkodowanie/zadośćuczynienie sprawca musi wykonać wyrok bez konieczności podejmowania przez ofiarę jakichkolwiek dalszych działań. W przypadku uchybienia przez sprawcę obowiązkowi zapłaty ofiara może dochodzić wykonania wyroku.

W tym celu musi przedstawić komornikowi sądowemu wyrok zasądający odszkodowanie. Komornik sądowy podejmie stosowne czynności w celu wykonania wyroku sądu i pouczy ofiarę o kolejnych krokach, jakie powinna podjąć.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

Państwo może wypłacić kompensatę na rzecz ofiary pod pewnymi warunkami.

W przypadku niewypłacalności sprawcy lub niemożliwości ustalenia miejsca jego pobytu państwo może wypłacić na rzecz ofiary kompensatę finansową, pod warunkiem że ofiara złożyła stosowny wniosek. Wniosek ten należy złożyć w terminie jednego roku. Data rozpoczęcia biegu tego terminu zależy od rozstrzygnięcia organów sądowych.

Jeżeli sprawca jest nieznanym, wniosek o kompensatę finansową należy złożyć w terminie 3 lat od dnia popełnienia przestępstwa, chyba że ofiara uzyskała pełne odszkodowanie od ubezpieczyciela.

Ofiara może złożyć wniosek o zaliczkę na poczet kompensaty. W tym celu powinna w pierwszej kolejności złożyć wniosek o kompensatę finansową, jak wskazano powyżej. Ofiara może zwrócić się o wypłatę zaliczki we wniosku o kompensatę finansową lub w późniejszym terminie w ciągu 30 dni. Ofiara jest uprawniona do otrzymania zaliczki, jeżeli znajduje się w trudnej sytuacji finansowej.

W przypadku oddalenia wniosku o odszkodowanie/kompensatę ofiara musi zwrócić otrzymaną kwotę zaliczki. Wniosek o kompensatę finansową należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ofiary.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Tak. Kompensatę finansową przyznaje się, na wniosek, ofiarom usiłowania zabójstwa lub zabójstwa kwalifikowanego, napaści fizycznej, przestępstwa popełnionego z zamiarem uszkodzenia ciała, przestępstwa zgwałcenia, czynności seksualnej z udziałem małoletniego lub napaści na tle seksualnym, handlu ludźmi lub handlu małoletnimi, przestępstwa terrorystycznego lub jakiegokolwiek innego umyślnego przestępstwa z użyciem przemocy.

Ofiara takiego przestępstwa popełnionego na terytorium Rumunii może uzyskać kompensatę, jeżeli w chwili popełnienia przestępstwa jest ona obywatelem Rumunii, cudzoziemcem lub bezpaństwowcem legalnie zamieszkującym w Rumunii, obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej legalnie przebywającym w Rumunii lub cudzoziemcem lub bezpaństwowcem zamieszkującym na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej i legalnie przebywającym w Rumunii.

Kompensatę przyznaje się wyłącznie w przypadku, gdy ofiara zgłosiła sprawę organom ścigania w terminie 60 dni od daty popełnienia przestępstwa. Jeżeli ofiara była fizycznie lub psychicznie niezdolna do zawiadomienia organów ścigania, 60-dniowy termin liczy się od dnia, w którym ta niezdolność ustała.

Ofiara, która nie ukończyła 18. roku życia, nie ma obowiązku zawiadomienia organów ścigania o popełnieniu przestępstw. W jej imieniu może to zrobić jej przedstawiciel prawny. Jeżeli przedstawiciel prawny nie złożył w wyznaczonym terminie wniosku o kompensatę finansową, bieg tego terminu rozpoczyna się w dniu ukończenia przez ofiarę 18. roku życia.

Jeżeli sprawca jest znany, ofiara może otrzymać kompensatę finansową pod warunkiem spełnienia następujących warunków:

- ofiara złożyła wniosek o kompensatę finansową w ciągu jednego roku;
- ofiara wytoczyła powództwo adhezyjne jako powód cywilny w postępowaniu karnym, chyba że sprawa została zamknięta;
- sprawca jest niewypłacalny lub nie można go odnaleźć;
- ofiara nie otrzymała od towarzystwa ubezpieczeniowego pełnego odszkodowania za poniesione szkody.

Jeżeli ofiara nie jest w stanie wystąpić z roszczeniem o kompensatę finansową, bieg rocznego terminu rozpoczyna się w dniu, w którym niezdolność ta ustała.

Jeżeli sprawca nie jest znany, ofiara może złożyć wniosek o kompensatę finansową w terminie 3 lat od dnia popełnienia przestępstwa.

Ofiara ma prawo do kompensaty finansowej za następujące kategorie szkód poniesionych w wyniku przestępstwa: hospitalizacja i inne koszty leczenia; szkody materialne wynikające ze zniszczenia lub pogorszenia stanu majątku ofiary lub z faktu, że majątek ten stał się bezużyteczny lub ofiara została pozbawiona majątku w wyniku przestępstwa; korzyści, jakich ofiara została pozbawiona z powodu przestępstwa.

Żyjący małżonek zmarłej ofiary, jej dziecko lub osoba pozostająca na jej utrzymaniu ma prawo do kompensaty finansowej na pokrycie kosztów pogrzebu ofiary oraz środków utrzymania, których osoba ta została pozbawiona w wyniku przestępstwa.

Ofiara może również ubiegać się o kompensatę za doznaną w wyniku przestępstwa szkodę psychiczną.

Ofiara może otrzymać zaliczkę na poczet kompensaty finansowej w formie bonu na pokrycie pilnych potrzeb. Bony przyznaje się do kwoty równej pięciokrotności krajowej płacy minimalnej brutto w roku, w którym wystąpiono o zaliczkę. Bony można wykorzystać wyłącznie na pokrycie kosztów żywności, zakwaterowania, transportu, leków i środków sanitarnych, środków higieny oraz przedmiotów osobistych. Dystrybucję bonów przeprowadzają właściwe instytucje i organy publiczne, a także stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz ochrony ofiar i pomocy społecznej. Zaliczka na poczet kompensaty finansowej w formie bonu podlega zwrotowi.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Jeżeli sąd orzekający w sprawach karnych pozostawi powództwo adhezyjne bez rozpoznania, ofiara może wytoczyć odrębne powództwo odszkodowawcze przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Jeżeli sąd karny uzna, że czyn nie nosi znamion przestępstwa lub że nie popełniła go osoba wskazana przez ofiarę w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, ofiara nie ma prawa do odszkodowania/kompensaty ani w postępowaniu karnym, ani w drodze odrębnego powództwa cywilnego, ponieważ orzeczenie wydane przez sąd karny korzysta z przymiotu powagi rzeczy osądzonej również przed sądem cywilnym.

Jeżeli ofiara nie wytoczyła powództwa adhezyjnego w postępowaniu karnym, może wytoczyć odrębne powództwo odszkodowawcze przed sąd orzekający w sprawach cywilnych w toku postępowania karnego lub nawet po jego zakończeniu, z zastrzeżeniem ogólnych terminów przedawnienia.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Tak, pod pewnymi warunkami. Ofiara może złożyć wniosek o zaliczkę na poczet kompensaty finansowej. Zobacz odpowiedź na pytanie dotyczące płatności zaliczkowych.

Ofiara może również otrzymać taką zaliczkę w formie bonu na pokrycie pilnych potrzeb. Bony przyznaje się do kwoty równej pięciokrotności krajowej płacy minimalnej brutto w roku, w którym wystąpiono o zaliczkę. Bony można wykorzystać wyłącznie na pokrycie kosztów żywności, zakwaterowania, transportu, leków i środków sanitarnych, środków higieny oraz przedmiotów osobistych. Dystrybucję bonów przeprowadzają właściwe instytucje i organy publiczne, a także stowarzyszenia i fundacje zajmujące się wsparciem dla ofiar i ich ochroną oraz opieką społeczną.

■ Ostatnia aktualizacja: 09/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.